

Mint látjuk e szemle után, vannak tartalmas és értékes folyóirataink. Ezeknek elterjedését őszintén óhajtjuk. A többinek pedig kívánjuk a fokozatos emelkedést. Pen.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

A fizikai és erkölcsi nevelés viszonyáról ír *James Frederick Rogers* a **Pedagogical Seminary** harmadik számában. A felsőbb erkölcsiség mértékéül azt tekinti, hogy ha valaki bőséggel gondoskodik a maga testi szükségleteinek kielégítéséről, de emellett a lehető legtöbbet teszi embertársai javára. A testi szükségletekre hívja fel ezzel a meghatározással a figyelmet, mert mennél fejlettebbek és rendesebb lefolyásúak a fizikai folyamatok, annál inkább képes az ember erkölcsi lényének a kifejtésére; ez esetben ugyanis nemcsak könnyebben el tudja végezni a mindennapi kenyérnek a megszerzéséhez szükséges munkát, hanem marad bőségben ereje és ideje arra, hogy másokért dolgozzék és a társadalomnak hasznos tagja legyen. A testi fejlettség tehát nem ad az embernek magasabb erkölcsi természetet, de lehetővé teszi ennek a gyakorlását, ha már meg van benne.

A testi gyarapodás és a testi energiáknak rendes egyensúlya az egészség. Ami ezt meggátolja, ha nem is okoz erkölcstelenséget, mindenesetre csökkenti az erkölcsösségre való képességet. Azt nem tehetjük meg, hogy ellenőrizzük a családot, hogyan gondoskodik a gyermek testi fejlődéséről az iskoláztatás előtt és alatt, de arra gondot kell fordítanunk, hogy túlterhelést ne okozunk az iskolai munkával. A túlterhelés káros erkölcsi szempontból épen úgy, mint egyéb szempontokból. Nem mindig az iskola érdeme, ha a gyermekek nem merülnek ki az iskolai munkától, mert rendesen a természet gondoskodik a maga védelméről. Ha egymásra halmozzuk a mennyiségben és minőségben is rosszul megválasztott anyagot és a gyermek testileg, lelkileg képtelen megbirkózni feladatával, megkezdődik az erkölcstelenség hazudozással és mindenféle eszközökkel, csak hogy kibújjon a lehetetlen feladat teljesítése alól. Azok a gyermekek, akiknek az idegrendszere fejlettebb és a szellemi munkára alkalmasabb, leginkább forognak abban a veszedelemben, hogy ki fognak merülni, mert a közepes gyermek gondoskodik kibujókról, de ezek könnyen megerőltetik magukat. Látjuk tehát, hogy a testi nevelés az erkölcsi nevelés szempontjából is nagyon fontos. K—n.